

Walt Whitman (1819 – 1892): Stébla trávy

Struktura zkoušky:

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

3. Námět, témata, hlavní motivy;

4. Zvláštnosti kompozice;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti.

Místo, kde stojí veliké město

Místo, kde stojí veliké město, není jen místo širých nábřeží, doků, továren, skladišť,
aniž místo neustálých pozdravů novým příchozím anebo těm, kdo zdvíhají kotvy, vyplouvajíce,
aniž místo nejvyšších a nejnákladnějších budov anebo krámů prodávajících tovary z ostatku světa,
aniž místo nejlepších knihoven a škol, aniž místo, kde je nejvíc peněz,
aniž místo nejpočetnějšího obyvatelstva.

Kde stojí město s nejzdatnějším plemenem řečníků a pěvců,
kde stojí město milované jimi a milující je a rozumějící jim,
kde hrdinové mají pomníky jen v obecných slovech a činech,
kde šetrnost je tam, kde se sluší, a rozumnost je tam, kde se sluší,
kde muži a ženy nesmýšlejí valně o zákonech,
kde se končí otrok a kde se končí otrokář,
kde obyvatelstvo naráz vstane proti nekonečné troufalosti zvolených osob,
kde se diví muži a ženy ženou valem, jako moře za svisu smrti žene své zametající a nezlomné vlny,
kde vnější autorita má přístup vždy teprv za vnitřní autoritou,
kde občan je vždy hlava a ideál, a Prezident, starosta, guvernér a kdo ještě jsou placení zaměstnanci,
kde se dětem vpravuje, aby byly samy sobě zákonem a závislé na sobě,
kde se činem objasňuje, co je to rovná míra,
kde se povzbuzuje uvažování o duši,
kde se ženy ubírají veřejnými průvody po ulicích stejně jako muži,
kde vcházejí do veřejných shromáždění a zaujímají místa stejně jako muži,
kde stojí město nejvěrnějších přátel,
kde stojí město s čistotou obou pohlaví,
kde stojí město nejzdravějších otců,
kde stojí město matek s nejlepším tělem,
tam stojí veliké město.

Souhrn veškeré známé kdy úcty

Souhrn veškeré známé kdy úcty shrnuji na tebe, kdokoli jsi,
Prezident v Bílém domě je tu pro tebe, nejsi ty tu pro něho,
státní tajemníci úřadují v svých kancelářích pro tebe, ne ty pro ně,
Kongres se schází každého dvanáctého měsíce pro tebe,
zákony, soudní dvory, zřízení států, výsady měst, ruch obchodní a poštovní jsou jen pro tebe.

Přikloňte blízko sluch, moji drazí žáci,
nauky, politika a civilizace mají původ svůj z tebe,

sochařská díla a pomníky a každá věc kdekoli nápísem popsaná je tesána z tebe,
jádro a výlupek dějin a statistik, pokud lidská paměť dosahuje, je v tobě teď v tom okamžení,
a mýty a pověsti nejinak,
kdybys tu nedýchal a nechodil, kde by to všechno bylo?
Nejproslulejší básně byly by popel, promluvy řečníků a hry byly by prázdnotou.

Veškerá architektura je to, co do ní vložíš, když se na ni díváš
(myslils snad, že to vězí v tom bílém neb šedém kameni? či v obrysech oblouků a římsovek?).

Veškerá hudba je to, co se z tebe vzbouzí, když ti to připomenou nástroje,
nejsou to housle a rohy, není to hoboje, ani bušící bubny, aniž part barytonu, který zpívá svou
sladkou romanci, aniž part mužského sboru, aniž part ženského sboru,
je to blíž a dál, než oni.

II. Nebeletristický text:

- A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;
- B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Před 126 lety připlula do New Yorku Socha Svobody

Dnes je tomu 126 let, co New York získal svůj jedinečný symbol. Socha Svobody váží 225 tun, vysoká je 46 metrů a městu New Yorku ji darovali na důkaz přátelství Francouzi. Její pochodeň se poprvé rozsvítila 17. června 1885. (...)

Sochu Svobody (Statue of Liberty) darovali městu Francouzi v roce 1886. Stalo se tak při příležitosti vyhlášení nezávislosti USA nad [Velkou Británií](#) a zároveň také jako oslava spojenectví a přátelství obou národů. Při lýtých bojích o nezávislost byli totiž Francouzi jediní, kdo Americe poskytl své vojáky i další podporu. Francouzský původ sochy připomíná dodnes její zmenšenina umístěná v [Paříži](#). (...)

Symbolika Sochy svobody

Monumentální dílo vyjadřuje několik symbolů. Pochodeň představuje poučení a osvětu, ozdoba na hlavě se sedmi paprsky zase symbolizuje světové kontinenty. Pamětní deska, kterou socha třímá v levé ruce, představuje Prohlášení nezávislosti. Jednou nohou socha stojí na spadnuvších řetězech, ty symbolizují získanou svobodu.